

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 39. — ŠTEV. 39.

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 15, 1918. — PETEK, 15. FEBRUARJA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Trockijev problem.

ooo

TROCKI JE POVZROČIL PO NEMČLIJU VELIK NE-MIR. — TROCKI JE PREKLICAL ODREDOB ZA RA-ZOROŽENJE ARMADE. — TRI URE PO OBJAVI JE-BIL IZDAN PREKLIC. — VODITELJI SE POSVE-TUJEJO.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 14. februarja. — Sodeč po zadnjih vesteh v nemških listih je zadnje delo zunanjega ministra Leona Trockija povzročilo mnogo nezadovoljstva in sumnje. Najboljši politični in vojaški voditelji se posvetujejo, da bi našli najboljšo rešitev te zagonetke.

Berlinska "Kreuz-Zeitung" je v torku izjavila vsled verodostojne informacije, da se Trockijeva izjava pod nobenim pogojem ne sme smatrati za mirovno ponudbo, medtem ko drugi listi zatrjujejo, da je bilo rusko bojišče imenovano v torkovem armadnem povelju.

Berlinska brzojavka listu "Koelnische Zeitung" od srede pravi:

— Vlada ni pri volji nadaljevati odnosajev z Rusijo pod katerimkoli pogoji, dokler sedanja ruska vlada ne podpiše običajne mirovne ponudbe. Vendar pa se za sedaj smatra, da Trockij ne misli nato, da bi podpisal katekoli mirovne izjave, zaradi tega je nastala situacija, ki zahteva natančno razmotrivanje med vlado in najvišjim vojnem poveljstvom.

Poročalec pravi dalje:

— Kancler odločeno stoji na stališču, da pod nobenim pogojem ne nadaljuje pogajanje v neutralni državi in to bo zadeva centralnih držav določiti, kje bi se takra pogjanja mogla vršiti. Razpravljaljo o odpoklicu ekonomične misije iz Petrograda.

Na drugi strani pa so prepričani, da se velika avstro-ogrška armada vojaški ujetnikov, katere Petrograd še vedno kontrollira, ne sme prezreti.

Neka brzojavka iz Dunaja na "Taegliche Rundschau", se glasi:

— V dobro informiranih krogih se zatrjuje, da zmešnjava in negotovost notranjega položaja v Rusiji zahteva, da centralne države zavzemajo previdno stališče, in da navzlie temu, da se ni mir formalno sklenil, ni nikake za- preke, da bi se izmenjali ujetniki.

Vsi nemški listi objavljajo dejstvo, da je bilo tri ure potem, ko je bilo naznanjeno, da se je izdala odredba za demobilizacijo ruske armade, izdano drugo povelje, po katerem se mora vstaviti razširjenje tega obvestila.

To se smatra za znak, da se boljševiška vlada ne sklapa več z izjavo zunanjega ministra Trockija.

"Zeitung am Mittag" gre v svojih izvajanjih tako da- leč, da trdi, da so na razpolago dokazi, da je Trockijeva obluba o ruski demobilizaciji sramoten maneuver.

List pravi, da vrjetna poročila kažejo, da boljševiki vstvarajo iz ostankov ruske armade rdečo gardo v upanju, da zberejo miljon mož broječo armado, da postavijo v obmежnih državah boljševiško vlado.

Rim, 14. februarja. — Zaradi postopanja predsednika Wilsona z Avstrijo kažejo uvodni članki v laških listih zmedenost in nemir vsled njegovega govora.

Italija nima take simpatije do avstrijskega zunanjega ministra grofa Černina kot jih pa kažejo Zdržene države. Domneva se, da je bil način Wilsonovega govora odgovoren za splošnost, katere je vseboval govor ministrskega predsednika Orlanda pri otoritvi laškega parlamenta.

"Osservatore Romana" pa izraža popolno zadovoljnost o govoru ameriškega predsednika in pravi, da je to "žarek svetlobe, ki bo mogoče razgnal vojne oblake; to je zopet nov korak do mira."

ooo

Avstrijski cesar in mir.

ooo

ZAHVALUJE SE BOGU, DA JE SKLENJEN MIR Z UKRAJINO. — TRDNO ZAUPA V SPLOŠEN MIR.

ooo

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 14. februarja. — Avstrijski cesar je izdal na Dunaju sledič imanifest:

Mojim narodom:

S pomočjo usmiljenega Boga smo sklenili mir z Ukrajino. Naše zmagošlavne čete in naša nezlomljiva vstrajnost so pokazale prve sadove defenzivne vojne, vojevane za naš obstanek.

Zaeno z mojimi težko prizadetimi narodi upam, da bo po sklenitvi tega miru, ki je za nas tako velikega pomena, kmalo zagotovljen splošni mir vsemu trpečemu človeštvu.

Pod utisom tega miru z Ukrajino, je naša velika simpatija na strani tega mladega naroda, ki je bil sprva naš nasprotnik, v katerega sreču se je pa pozneje vzbudila bratska ljubezen. Ti ljudje, ki so se junačko obnašali v številnih bitkah, so imeli dovolj odločnosti, da so pred celim svetom pokazali svoje hrepenenje po boljšem.

Rumunska se ne poda.

Rumunska je zvesta na strani zaveznikov. — Ignorira nemški ultimatum. — Z zavezniško stvarjo bo ziveala, ali poginila. — Zdaj se bori z boljševiki. Rumunske čete imajo zasedeno skoro celo Besarabijo.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 14. februarja. — Rumunska je izvala centralne države, da store najhujša ter je sklenila, da postavi svoj obstoj na zavezniško zmago, kakor se poroča iz Jassyja preko Soluna. Poročilo pravi, da je Rumunija zanemarjivo ignorirala nemški napad in bo "ziveala ali pa poginila z zavezniško stvarjo."

Kakor vse kaže, Rumunska pomagno nadaljuje boj proti silam ki so v veliki premoči. Njene čete imajo zasedeno skoro celo Besarabijo; boljševiki so bili poraženi in v bližini Bullecourtu ni bilo več bitkah.

Amsterdam, Nizozemska, 14. februarja. — Bolgarski poslanik v Nemčiji D. Rizov je v nekem razgovoru, katerega je objavil Lokal Anzeiger, katerega en izvod je prisel tu sem, rekel:

"Ako Rumunski vzame Besarabijo in prepusti Dobrudžo Bolgarski, bomo zadovoljni. Naša vlada bi to ponudilo sprejeti. Taka rešitev bi bila zgodovinsko opravljena in centralne države ne bodo nasprotovale, kajti s tem bi pripomogli do miru na Balkanu."

Drugi listi poročajo, da sta nemški zunanjji minister dr. Kuehnmann in bolgarski ministrski predsednik M. Radostov prisla v tork iz Brest-Litovska v Berlin in da bo avstrijsko-ogrški zunanjji minister grof Černin danes prisel na Dunaj.

Oškodovani Poljaki.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 14. februarja. — Zastopnik poljskega odbora v Londonu grof Ladislav Sobanski je v svoji zjavi, katero je objavil danes rekel, da avstrijsko-nemški mir z Ukrajino prizadene interese Poljske. Mirovni pogoji o meji, ne samo med Galicijo in Ukrajino, temveč tudi med Ukrajino in Rusko Poljsko, predvirajojo ukrepe, ki jih je del naših napadnih oddelkov, ko je prekoračil več živilnih ovir, doospel v prednjo sovražno érito na dveh krajih ter je potokel več vojakov, nekaj pa jih je polovil.

Vzhodno od mostičja Capo Sile smo eksplodirali mimo, ki je vrgla v zrak sovražno prednjo érito. — Vsled eksplozije je bila ubita vsa posadka. Vplenili smo več pušk.

Angleški poslanik je umrl.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 14. februarja. — Mirno je prišla smrt ob eni populaci na Sir Cecil Spring-Rice, ki je bil do pred kratkim angleški poslanik v Zdrženih državah. Diplomat je izdihnil, ko je spal v vladni palači v prisotnosti gospodinj njegovih otrok Betty, 11 let Anthony, 9 let.

Sir Cecil se ni počutil dobro in so kmalu po polnoči poklicali dr. Thomas Gibson, toda bolnik je izdihnil za srčno hibko kmalu potem, ko je prišel zdravnik.

Joffre je "nesmrten".

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 14. februarja. — Bivši francoski vrhovni general Joffre je bil danes izvoljen za člana francoske akademije za glasovni izmed mogočih 29.

Sesi članov je bilo odsočnih, en listek pa je bil prazen.

—

Namen centralnih držav pri ohranjanju poljske meje je jasen. Nočjo samu nagraditi Ukrajino za to, kar je storila za Avstrijo, temveč hočejo vstaviti razpor in prepir med dvema sosedoma, ki bi lahko prišla do sporazuma in bi vplivala prijateljske odnose, ki bi bili nevarni namenom nadgospodstva in intrigam, ki so obstojale vedno, da se je moglo ščuvale.

Namen centralnih držav pri ohranjanju poljske meje je jasen. Nočjo samu nagraditi Ukrajino za to, kar je storila za Avstrijo, temveč hočejo vstaviti razpor in prepir med dvema sosedoma, ki bi lahko prišla do sporazuma in bi vplivala prijateljske odnose, ki bi bili nevarni namenom nadgospodstva in intrigam, ki so obstojale vedno, da se je moglo ščuvale.

Od onega trenutka naprej, ko sem zasedel prestol svojih pravčetov, sem bil z mojimi narodi vred prepričan, da se moram boriti toliko časa, dokler ne bo dosežen časten mir.

In tega mnenja sem tudi danes, ko se je že napravil prvi korak k izvršitvi te velike naloge.

Z občudovanjem zrem na nadčloveško vstrajnsot in

neprimerno samožrtvovanje svojih junačkih čet, kakor tudi na prebivalstvo, ki se doma nič manj ne žrtvuje, ter gle-

dam s trdnim zaupanjem na bližnjo in veseljšo bodo-

čišč.

Boljševiki vse mogučnost naj da tudi v bodoče moči in v-

trajanosti, ne samo nam in našim sestrim zaveznikom,

pot pa celemu svetu za doseglo končnega miru.

Vojna poročila.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 14. februarja. — Njene čete so utrdile postojanke, katero so zavzele istega dne v okolici jugozapadno od Butte v Mesnilu. Washington, D. C., 14. februarja. — Norveška, v svojem odgovoru na predlog Zdrženih držav, da se sklene pogodba oomejiti hrane je, kakor je danes naznani vodja norveške posebne misije dr. Fridtjof Nansen, obljubila, da jamči ameriški izdelki ne bodo škodljivi Norvešku v Nemčiji, toda odklonila je, da bi izpolnila vse ameriške zahteve, da bi se omejil izvoz norveških izdelkov v cene države.

Washington, D. C., 14. februarja. — Norveška, v svojem odgovoru na predlog Zdrženih držav, da se sklene pogodba oomejiti hrane je, kakor je danes naznani vodja norveške posebne misije dr. Fridtjof Nansen, obljubila, da jamči ameriški izdelki ne bodo škodljivi Norvešku v Nemčiji, toda odklonila je, da bi izpolnila vse ameriške zahteve, da bi se omejil izvoz norveških izdelkov v cene države.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 14. februarja. — Nekaj zelo dobro informirana avtoriteta podaja zelo zanimivo sliko o razmerah v Nemčiji. Razmere koncem leta 1917 so bile take, da so vzbujale grozo.

Neka ženska, ki je bila v Berlinu v novembру in de-

cembru, nam piše:

— Srednji in nižji sloji v Berlinu se nič ne brigajo

za to, kaj se godi, temveč samo za — mir! Trpijo grozno

in edina beseda, ki more popisati razmere v Berlinu, je: lakota!

Berlin je bil temen, mrzel in v nepopisno bednem stanju.

Ljudje večinoma nimajo luči, topote, obleke in obu-

val in prevladuje strašno pomanjkanje hrane, medtem

ko je perilo pri obeh spolih gnušno umazano, ker ni — ni-

kakega mila.

Berlino je bil temen, mrzel in v nepopisno bednem stanju.

Ljudje večinoma nimajo luči, topote, obleke in obu-

val in prevladuje strašno pomanjkanje hrane, medtem

ko je perilo pri obeh spolih gnušno umazano, ker ni — ni-

kakega mila.

Drugo značilno dejstvo je tudi, da sposobni možje

ne smejo priti s fronte v glavno mesto, da se ne bi zane-

sla — revolucija.

Ljudstvo sovraži vlado. Da bi se moglo izpeljati za-

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko Za celo leto za mesto New York \$5.00
In Canada..... \$3.50 Za pol leta za mesto New York..... 3.00
Na pol leta..... 2.00 Za šteti leta za mesto New York 1.50
Na šteti leta..... 1.00 Za inozemstvo za celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvajeni nedelj in praznik.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement. Dopisni brez podpis in osebnosti se ne približujejo.
Denar naj se blagovati pošljati po — Money Order.Pri spremembah kralja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejmejo **bilaline**
nasmarti, da hitreje najdimo naslovnika.

Dopisni in pošljitvam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: 2876 Cortlandt.**Vrata k miru.**

—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Feb. 15,
1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Iskreno je želeli, da bi imeli samo eno, skupno izjavo glede ciljev vojskujočih se proti Nemčiji.

Predsednik Wilson je govoril za Združene države. — Lloyd George govoril za Anglico. Clemenceau govoril za Francijo.

Posledica tega je isti razbiti učinek, kot ga je bilo o-paziti vsled večglave kontrole armad na zapadni fronti.

Lloyd George zahteva sedaj, da se konča s to večglavo kontrolo v vojaških zadavah ter da se celo silo zaveznikov vulti kot eno silo, s katero naj bi se pariralo pričakovani nemški udarec. Prav tako potrebno pa je, da se moralne sile in mirovne pogoje sovražnikov Nemčije spoji v eno celoto ter jo uporabi uspešni pri dosegri one vrste mi-ru, ki jo želimo mi.

To je bolj potrebno za nas ter bo bolj uspešno, ker je zapaziti razpoko v harmoniji med Avstrijo in Ogrsko, — razpoko med govorji Černina in Hertlinga glede mirovne poslanice predsednika Wilsona z dne 8. januarja.

Brez najmanjšega dvoma obstaja bistveno soglasje med vojnimi cilji predsednika Wilsona ter onimi Lloyd George. Njih pota, kako uveljaviti stvari, so različna.

Predsednik Wilson se je oprijel dejstva, da moremo ravno raditega, ker se borimo za principije, stopiti v mirovna pogajanja, če se sprejme principije, za katere se borimo. Ureditev vseh posameznih teritorijalnih zahtev pa naj bi se izdelalo na mirovni konferenci.

Če se teh stvari ne prepusti konferenci, potem nima sploh nobenega smisla sklicati tako konferenco. Če se vse teritorijalne zahteve stavi ter sprejme od strani običaj vojskujočih se še predno se vrši mirovno zborovanje, potem bi bilo tako zborovanje popolnoma nepotrebno.

Namen take konference bi bil dospeti do sporazuma, na kak način naj bi se v vsakem posameznem slučaju uveljavilo sprejete principije.

Vsled tega je predsednik Wilson v svojem pondeljskem govoru pojasnil, da niso teritorijalne izpreamembe, kot jih je razložil v svojem govoru z dne 8. januarja, ne-spremenljive. Rekel je, da predstavlja provizorično definicijo Amerike glede načina, kako naj bi se udejstvilo štiri priproste principije.

Po splošnem sprejemu teh principijev se lahko razpravlja o miru, — je rekel on.

Ti principiji izjavljajo, da je treba storiti pravico, da je treba vstvariti trajen in ne le začasen mir, da je treba izpreamembe glede ozemlj temeljiti le na želje prebivalstva in da je treba zagotoviti pravice narodnosti do samodoločbe.

Če se bo vzdržalo ta princip samodoločbe, ne bo mo-geče številnih teritorijalnih izpreamemb, o katerih tako gladko govorimo, udejstviti, dokler se ne ugotovi volje prizadetega prebivalstva. To pa pomeni ljudsko glasova-nje ali plebiscit, ki vzame dosti časa.

Dočim pa se vrši tako ljudsko glasovanje, kako mo-remo sestti za mizo ter samovoljno določati izpreamembe glede takih ozemlj? —

Lloyd George pa se drži nasprotno svojih lastnih vojnih ciljev. Rekel je:

— Ne morem v celoti, — kar obžalujem, — sprejeti razlage Černinovega govorja od strani predsednika Wil-sona. Govor Černina je izvanredno uljuden v tonu in pri-jateljski. Ko pa pride do resnčnega jedra zahtev kot so jih stavili zavezni, je bil demant.

Mezopotamijo, Palestino in Arabijo se je stavilo v isto kategorijo kot Belgijo. ... Ko je prišel govor na ita-lijanske zahteve, je grof Černin priprsto rekel, da se je še pred vojno stavilo gotove pomudbe, katerih se še ni pre-klicalo. Kar se pa tiče slovanskega prebivalstva Avstrije, je bil govor Černina le priprosta izjava na predsednika Wilsona in na druge, da ni naša stvar povpraševati glede teh narodov.

Končna odločitev glede Mezopotamije, Palestine in Arabije, katere dežele so zasedle sedaj angleške čete, bo padla, ko bo imelo prebivalstvo teh dežel priliko dati iz-raza svoji volji. Mogoče bi imeli ti narodi rajše avtonomijsko v okvirju turškega cesarstva kot pa njih vtelesenje v angleško cesarstvo.

Če se bo uveljavilo princip samodoločbe, bodo oni in-ne mi, ki bodo odločali glede te zadeve. Isto je z drugimi

deželami, ki pridejo pri tem vpoštev, tudi z — Alzacijo-Lotariško.

Nekateri bodo takoj izjavili, da ne moremo sestti za posvetovalno mizo z zastopniki cesarske nemške vlade, dokler ne bo Nemčija poražena toliko, da bo sprejela prav tako specifične mirovne pogoje kot jih želimo mi.

Na to se da lahko dva odgovora.

V prvi vrsti, če se bo sploh vršilo kako mirovno pogajanje, bodo nemški liberalci gledali na to, da ne bo nihče navzoč pri konferenci, ki ne bo predstavljal nemškega naroda. V drugi vrsti pa ne bomo stopili v mirovna pogajanja slablji in brez moči vspričo zmagovalne Nemčije.

Naša resnična sila se bo pokazala, ko se bomo zbraли krog one mize in to še v veliko večji meri kot pa na bojnem polju.

Nemčija ne more živeti brez naše trgovine, brez naše dobre volje. Deset miljonov njenega naroda bi bilo brez zasluga, če bi prišla iz te vojne obtežena z bojkotom ali samo s trgovsko diskriminacijo ali zapostavljanjem na tržiščih Italije, Francije, Anglije in Združenih držav.

Učenca bi bila ne le njena zmanjša trgovina, temveč tudi njena trgovska mornarica.

Nobene majhne teritorijalne osvojitve in tudi ne velike teritorijalne osvojitve bi ne mogle nadomestiti ne-pojmljivih izgub in nemški liberalci, katere je nagovoril predsednik Wilson v svojem pondeljskem govoru, to —

Predsednik je storil dolg korak k miru.

Stavil je ponudbo, da se nadaljuje z razpravami o mire, če se sprejme najbolj osnovne principije mednarodne pravice in poštenosti.

Če se more Nemčija odpovedati miru na takem temelju, se je popolnoma izročila v roke osvojevanju in — naša zadnja beseda z njo je bila izgovorjena.

000

Dopisi

New York, N. Y.

Pustno nedeljo je slovensko pesko in dramatično društvo "Domovina" priredilo zabavo s petjem in dvema gledališkima igrami. Kakor je bilo pričakovati, se je nabralo mnogo občinstva, saj vsakdo ve, da so na veselje, kateri prirede "Domovina", zlo-

pa od moje ženke glas mi dela kratek čas; kdor jo slišat če, naj pride v vas.

Vas pozdravlja

Brooklynski pečlar.

Bolivar, Pa.

Naj mi bo dovoljeno, da se tudi jaz oglašim iz tukajšnje slovenske naselbine.

Z delom bi bilo še precej dobro, samo ako bi nam ne primanjkovalo železniških voz. Zdaj imamo tako lepo ubran, da je pesem bučala kot glas orgelj in sreč nam je kar drgetalo. Prekosila je sama sebe. Vredna družina ji je bila "Danica" iz Brooklyna in nam je zelo ugodala. Pri "Slovenki" smo tudi opazili viden napredki.

Ugajati ste nam obe gledališki predstavi "Krčmar pri zvitni rogu" in "Prvi april". Ako pove-mo, da so imeli uloge v rokah naj-boljši naši igrači, potem smo po-delili dovoj in ni treba podajati še natančnejših podatkov.

Po končanem vsporedu se je razvila prosta zabava in ples. Na obrazu vseh se je opazilo, da so bili zelo zadovoljni. N.

Brooklyn, N. Y.

Ker tako rad prebiram pečalske novice, se moram tudi jaz oglašiti kot star pečlar. Odgovoriti moram tudi newyorski kuharici, ki je tako neusmiljeno dregnila, potiskati se kot bordar od hiše do hiše ne kaže. Ozneniti se, če ima človek že tri ali štiri križe, že mislijo "ladies", da smo za v staro čaro. Ne mislimo, da je med "starimi" še precej takih, ki imajo "mlado srce".

Jaz sem se prepričal na svoji malenkosti, ko sem skočil v karo, ko je bila že v diru in me je "Lady Conductor" lepo potisnila.

Seznamo se z vami, da je ena dekle, Mati in dvojčka se počutijo dobro. Mr. in Mrs. Anžiček sta živelia 12 let v zakonskem stanu in vedno sta si želela otrok, ki pa nikakor niso hoteli priti. Po dol-

dalec, vendar pa je bilo težko do-

posta bresti po vodi. Drugi pa so ostali v hiši v prvem nadstropju in so počakali do jutra. (Kaj je bilo vzrok, da je bilo kar naen-

krat toliko vode v hiši? To se po-zaboli napisati. Op. ureda.)

Pozdrav vsem rojakom.

T. Intihar.

Girard, Ohio.

Želim naznaničiti veselo novice, ki bo zanimala vsakogar, kdor počna družino Johna Anžičeka. 9. februarja se je namreč pri njem oglašila štorčka in pustila kar naenkrat enega dečka in eno dekle. Mati in dvojčka se počutijo dobro. Mr. in Mrs. Anžiček sta živelia 12 let v zakonskem stanu in vedno sta si želela otrok, ki pa

nikejši, ali pa želijo, da bo imel

potiskati se kot bordar od hiše do hiše ne kaže. Ozneniti se, če ima človek že tri ali štiri križe, že mislijo "ladies", da smo za v staro čaro. Ne mislimo, da je med "starimi" še precej takih, ki imajo "mlado srce".

Jaz sem se prepričal na svoji malenkosti, ko sem skočil v karo, ko je bila že v diru in me je "Lady Conductor" lepo potisnila.

Seznamo se z vami, da je ena dekle, Mati in dvojčka se počutijo dobro. Mr. in Mrs. Anžiček sta živelia 12 let v zakonskem stanu in vedno sta si želela otrok, ki pa nikakor niso hoteli priti. Po dol-

dalec, vendar pa je bilo težko do-

posta bresti po vodi. Drugi pa so ostali v hiši v prvem nadstropju in so počakali do jutra. (Kaj je bilo vzrok, da je bilo kar naen-

krat toliko vode v hiši? To se po-zaboli napisati. Op. ureda.)

Pozdrav vsem rojakom.

T. Intihar.

Milwaukee, Wis.

Tukaj smo se rojaki in rojakinje v obilnem številu stradati na ljudskem zborovanju dne 11. februaria. Kdo je skliceval to zborovanje, mi ni znano, pa me tudi ne znamu. Le toliko rečem, da takojega zborovanja še nisem videl, da bi se od pol osmilj do pa do pol

dvemačnih mlatišč prazna slama.

Kar se tiče govora dr. Voivoda, ki je nam o jugoslovanskem

zdravju še precej taktično govoril; Troš je pa bil bolj smešen, zato pa je bil tudi večkrat vstavljen.

Rad bi dobil od govornikov ne-koliko pojasnila, kako naj bi se Slovenci. Hrvati in Srbi združili v srbsko kraljevino, ker srbske kraljevine ni. Ko bi še kot tak obstoja, bi to bila lahka stvar, tako pa ni mogoče govoriti o jugoslovanskem združenju, dokler zaveznički cele Srbije ne iztrajajo iz avstrijskih in nemških rok.

John Turk.

Ralph, Mich.

Dne 7. januarja se je ponesrečil rojak Jožef Gorenšek. Doma je bil v vasi Rodola, okraj Videm v Italiji. Bil je Slovenec skozi in-skozi, akoravno je spadal pod Italijo. Doma ima eno sestro in enega brata; za več ne vem. Ima bratranca nekje v Združenih državah, pa ne vem kje, da bi mu mogeče moraliti in na stavko, pustimo vsi delo, da se nobena stvar ne premakne. Zatorej, brat, vse, ki enega in eden za vse, ker v slogi je moč.

John Staudohar.

Naši zastopniki, ...

kateri so podoblačeni pobirati naročino za dnevnik "Glas Naroda". Naročina za "Glas Naroda" je za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za šteti leta \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za sveto, katero je prejet in jih rojati priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin,

Denver, Colo.: Louis Andošek in Frank Skrabe.

Leadville, Colo.: John Hočvar.

Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janeš in A. Kochevar.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kermely.

Clinton, Ind.: Lambert Bolškar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. Bostic, Jos. Blish in Frank Jurec.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaretel.

La Salle, Ill.: Matija Komp.

O slovenskem dijaštvu.

Tipamo kot slepe in slučaj nas nosi naprej. Po kakšni poti seveda v sledi pomanjkanju velikega in bogatega kulturnega središča? Odkod vsa onemogočnost slovenske inteligence v javnem življenju? Koliko vprašanje bi se zamogli statvit, s kolikimi bi se zamogli karakterizirati to naše življenje?

Odkod vendar vse to, če ne v prvi vrsti vsele mizerije, iz katere je vzrastila naša inteligence, in vsele milice, ki ga je ustvarila ta mizerija! Treba se bo pač prav resno poprijeti dijaškega socialnega vprašanja, če hočemo dobiti drugo inteligenco, ki ne bo že vsa onemoga, ko stopi v življenje.

Edino primerna metoda je dijaška samopomoč. Ako prelistamo knjige o življenju slovenskega dijaštva, najdemo le malo listov, ki nam govore o dijaški samopomoči, o delu dijaštva samega za izboljšanje svojega socijalnega stanja. Razumljivo je to. Velik del slovenskega dijaštva je prisoten, da prebije večji del svojih visokošolskih študij doma. Omakat će pa, ki ga prebije v visokošolskem mestu, ne najde potrebe, da bi kaj storil za izboljšanje in niti ne misli na to.

Mnogo je kriv tudi ves današnji sistem naših visokošolskih podpornih društev, ki so unerjali, koliko slovenskih dijakov se prerine iz prvega razreda do matur. K razumevanju dobljenih številk pa bi bilo neobhodno potrebiti zbrati material o celem socijalnem stanju slovenskega srednješoleca: iz katerih socijalnih vrst prihaja, kakšni so njegovi dohodki, kako stamuje, kako se hrani itd. Morda bi nam ta material rekonstruiral povest o študentu Lojetetu, doma s klance siromakov, povest srednješoleca, ki jo nam je Cankar tako mojsterno napisal "Na klancu". Morda bi se potem našel tudi ali oni naši srednješolski profesorji, ki bi se poprijeti vprašanju, kako delači za izboljšanje. Kdo drugi je pač poklican, da orje na tem polju, če ne ravno naši profesorji, ker oni zamorejo priti najlaže do potrebnega statističnega materiala in zraven tega so v vedni dotiki s srednješolskim dijaštvom.

Omenili smo na prvem mestu socijalno vprašanje, ker tu se prične ono zlo, ki se razvrste pozneje v pogubne lastnosti slovenskega visokošoleca in slovenske inteligenčne. Zelo koristno bi bilo analizirati genealogijo slovenske inteligenčne. Ali moral sem omeniti le mimogrede srednješolsko dijaško vprašanje, ker bavit se mi je predvsem s socijalnim vprašanjem slovenskega visokošoleca, s slovenskimi visokošolskimi socijalnimi institucijami in končno z vprašanjem, kako pomagati slovenskemu visokošolecu, da dobi potreben denar in da bo zamogel porabiti ta denar kar najbolj ekonomično. To je vprašanje, kako podreti labilnost gospodarskega stanja slovenskega visokošoleca, kako mu ustvariti gospodarsko stabilitev.

Odkod vendar to, da slovenski student ne zna gospodariti, da en dan zapravi vse, ostale dni pa potem strada? Razumljivo je. Prvi pogoj za ekonomično gospodarstvo je, da se ima na razpolago fiksno sveto, o kateri se ve, da se vedno vrne v gotovem obdobju. Ako tega ni in ako je ta fiksna svota premajhna, takoj da je dočinko se navezan na slučajne stranske dohodek, potem je umetnost gospodariti. Da, govoriti v tem slučaju o ekonomičnem gospodarstvu, je naravnost ironija!

Odkod dalje ves činjen, sarkazem, brezidejnost, fatalizem, ono hitro opešanje sil, oni grobi materializem, ki se v poslednjem času zopet počela naše mladine v vsečiliških mestih? Odkod ona tipična priljubljenočnost beznic in zakaj se vendar naši ljudje tako izgibajo svetih in lepih lokalov? Odkod ona velika ljubezen do alkohola (navadno se opaza, da je nabožstvo največji pospeševalci alkoholizma)? Odkod to, da se vse spolni nagon razlike v kvantu in prostirjuje? Odkod populna nemoznost naše visokošolske mladine in naše inteligenčne, da bi bila nositeljica velikih socijalnih gibanj kot n. pr. abstinenčno? Odkod ona praznata medsebojnost pogovorov, kako to, da je snov tako hitro izčrpana in se potem pospeši prilejšči pri kvanti in značju, v Gradeu in v Pragi gotov vpliv, ali ta vpliv je zlasti pri drugem podporjem društva tako navzduši in ga vleči do absolutnosti? Odkod vse učenje je minimalen, da je sploh ironija o datu.

Iz življenja predsednika Lincoln.

Lincoln je mogel biti prav tako veril na naslednji način: nežen v svojem humorju, kot je znal biti tudi rezek v piker. Njegovega malega vloga dečka na gov duh ni bil nikdar daleč od Zapadu, ki je izgubil svojo mater, sreca stvari in brez obzira na to. Njegov oče mu je želel dati ver, na kak način se je približal predmetu, je vedno položil svoj pes in oskrboval družino nekega duhovnika. Vsak dan se je zahtevalo od malega dečka, da se nauči na pamet ter ponovni eno poglavje iz Biblije. Stvar je potekala povsem gladko, dokler ni dosegel deček do poglavja, v katerem se opisuje zgodbo Shadracha, Meshecha in Abednega v ognjeni peči. Mali deček si nikdar ni mogel zapominiti teh imen ter je propadel skozi tri zaporedne dne v svojem učenju. Ko sega je četrtek dan zopet vprašalo po imenih teh treh, je reklo: "A, že zopet so tukaj ti peklenski prase. Želel bi, da jih je vzel vrag!"

* * *

Zelo cenim ponudbo vašega veličanstva, da poslužite tej vladu zgodnjih, iz katere bi se lahko na naši zemlji pridelo veliko zaloge slonov. Vlada bi se prav nič ne obotavljala poslužiti se te velikodusno ponudbe, če bi bil predmet tak, da bi bil praktično korenjen v sedanjih razmerah Združenih držav. Naša politična jurisdikcija pa ne sega tako globoko, da bi pospeševala pomnoževje slonov, in para tako na kopnem kot na vodi je bilo naše najboljše in najbolj uspešno transportacijsko sredstvo."

* * *

Lincoln je prav posebno ljubil dobro povest ter večkrat razkril svojo filozofijo v kaki anekdoti. Trenut ljudem, ki so ga nadlegovali s prošnjami, naj razmisli o nekem vojnem patentu, je odgovoril na naslednji način:

"Gospodje, vaša prošnja za izprembocelega kabimenta me spominja na povest, ki sem jo nekoč slišal v Illinoisu o nekem farmerju, katerega so zelo nadlegovali smradljive (skunks). Neke mesečne noči je nabasal svojo staro puško ter se postavil na dvorišče, da pazi na te živali. Če nekaj časa je slišala njegova žena, kako je padel zunaj strel in par način razrožen."

000

Amerikanci v ognju

Presto oblečena skupina Indijancev je potegnila svoje kanoe (čolne) na peseck Mackinac otoka v zgodnjih dneh junija leta 1763 ter se pripravila, da napravi tabošče na trati pred fortom, ki je stražil otok. Garnizija tega fortu je obstajala iz ameriških kolonistov ter par angleških vojakov. Indijanci so očvidno priseli v miroljubnem namenu in vsele tudi ni njih navzočnost preveč zanimala posadke.

Najutro 4. junija je prišel neki glavar k vratom fortu ter objavil, da se bodo Indijanci na ta dan izrali z žogami. Povabil je posadko, naj pride ven in opazuje igro. Prebivalci fortu so z veseljem sprejeli povabilo. Življenje na Mackinacu je bilo dolgočasno in v veseljem se je sprejelo vsako priliku za zabavo.

Igra z žogami ni bila preveč razburljiva za vojake in ostale bele može. Polegali so sempatati na travi trate ter zdehalo, ko so zasedovali potek igre. Naenkrat pa je eden izmed igralcev, ki se je nahajal v bližini zidu fortu, tako močno vrgel žogo, da je zletela preko zidu in na dvorišče v notranjosti fortu. Manjka pač kontinuitete dela, ki je pri slovenskem dijaku že celo otežljena. Ta nestalen znamenje dijaka vsebuje se drug negativni moment in to je pomembno.

Igralec se pričeli vreti skozi odprtia vrata na lov za žogo, ne da bi jih pri tem oviral smejajoče straze. Za igralcem pa je prišel vsak Indijanec, ki se je nahajal na otoku. V trenutku, ko so prišli Indijanci skozi vrata, so vrgli raz sebe svoje plaščne muri ter se pokazali v polnih bojnih barvah, oboroženi do zob.

Nato pa se je pričel masaker. Vsak odpor je bil nemogoč. Presenečena posadka pa se je borila kot se je pač mogla, a se pre-

njam govoriti. Ravno dunajsko podporno društvo, ki bi moral biti najbolj moderno urejeno, je najbolj reakcionarno in prezeto birokratizmu.

Nedostatki uprave podpornih društev se kažejo se nadalje v tem, da manjka točnih informacij o stanju podpore potrebnih. To si sicer skuša doseči z dijaškimi podoborji. Vendar se mi zdi, da se z njimi ne dosegne namen, da tudi dijaški podobori le deloma prineso točne informacije. Seveda bolje je kot nič. Tudi v informacijskem oziru so potrebna podpora društva reformacije.

Velik križ imajo podporno društva tudi z denarjem, ker razpolomina in število podpore potrebnih so v velikem nasprotju, vseledesar so potem svote minimalne. Treba se bo lotiti tudi tega vprašanja, ali bi ne bilo bolje podprtati manj dijakov, pa te bolj iz-

minut pozneje je stopil farmer zopet v hišo.

"Kako srečo si imel?" ga je vprašala ona.

"Skril sem se za kup starega lesa," je reklo farmer, "in kmanu nato se je prikazal ne en skunk, temveč naenkrat sedem njih. Pa ciljal sem, ustrelil, ubil enega, ki pa je pričel širiti tako straken smrad, da se mi je zdelo nazajboljše, če pustim ostalih šest drugih pobegniti."

* * *

Karl Schurz, Nemec, ki je postal takoj odličen Amerikanec, je imel zelo slaven pismen dvojnj s predsednikom Lincolnom. V jeseni leta 1862 je pisal predsedniku ter strogo kritiziral njegovo politiko, skoro odkrito dolgeč ga nekompetencijo. Nato je odgovoril Lincolnu v dolgem, resnem, prudarnem pismu. Schurz pa ni bil s tem zadovoljen ter je odgovoril še bolj na dolgo, vstrajajoči pri svoji kritiki. Schurz je sprejel nato povabilo, naj se oglesi pri predsedniku. Prišel je in Lincoln ga je pričazno sprejel.

Pri opisu tega dogodka pravi Schurz:

Mr. Lincoln je sedel v naslonjali, pred velikim ognjem v kaminu, dočim so tičale njegove noge v velikih copatah iz morokosusa. Pozdravljal me je kordijalno, položil nato roko na mojo koleno ter, reklo smehljaje: "Sedaj mi pa povejte, mladi mož, ali res mislite, da sem tako ubog človek, kot ste me napravili v svojem pisusu?"

Schurz priznava, da je bil na ta

kako je padel zunaj strel in par način razrožen.

000

**

Indijancev niso znane.

Bile pa so dosti velike, da je Pontiac obupal glede možnosti osvojiti Detroit. Se nekaj časa je oblegal fort in se nato umaknil,

ko je videl, da ne more izgraditi posadke ali vzeti fort z naskokom.

Zarota Pontiaca se je s tem izjavilova.

**

Izgube Indijancev niso znane.

Bile pa so dosti velike, da je Pontiac obupal glede možnosti osvojiti Detroit. Se nekaj časa je oblegal fort in se nato umaknil,

ko je videl, da ne more izgraditi posadke ali vzeti fort z naskokom.

**

Zarota Pontiaca se je s tem izjavilova.

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

Sultan Abdul Hamid in njegove skrivnosti.

AVNOKAR ZAMRLI SULTAN ABDUL HAMID JE BIL PRAVCATI SULTAN IZ "TISOČ IN ENE NOČI". — NJEGOVA PALAČA JE BILA POLNA SKRIVNOSTI. — NJEGOVA SKRIVALIŠČA ZAKLADOV, NJE-GOVIH 1,000 REVOLVERJEV ZA OSEBNO UPORABO IN NJEGOVE ŽENE.

Abdul Hamid II., nekdanji sultan otomanskega cesarstva in mož, kojega senca je nekoč padala preko državil pisaren cele Evrope, je sedaj — mrtev. Umrl je kot enik svojega lastnega naroda v palači v Brusa ob Bosporu, — potri in zlomljen mož, pozabljen od vseh narodov a kontinentu v tem hrupu in sumu svetovne vojne.

Iz sveta, ki je prenehal obstajati v avgustu leta 1914, se prihaja ta Abdul Hamid, — iz sveta, ki ga imenujemo edaj "starega", polnega tajnih posvetovanj, diplomatičnih intrig ter igranja z zastavnimi predmeti, ki so obstali in milijonov mož in žensk, ki si niso mogli pomagati.

Tekom triinštredeset let njegove najvišje oblasti in doasa, ko so ga Mladoturki strmoglavlivi potom revolucije v prilu leta 1909, so vsi narodi sveta smatrali tega jastrebu sličnega "bolnega moža Evrope" za konvencionalno osobljenje premetenosti, okrutosti, krvolčnosti in izigravanja na dve strani, — to je za posebljenje vsega, za kar se zavzemata danes Viljem Hohenzollernski s svojimi avzgori privihanimi brki ter priostreno čelado.

Mogoče ga ni značaja v moderni zgodovini, ki bi obsegal tako veliko število nasprotij ter vseboval toliko presečljivih toč kot oni Abdul Hamida.

Bil je moderen, kadar mu je ugajalo biti moderen; — njegovi instinkti pa so bili vsi oni sultana iz "Tisoč in ene noči" — sultana z zastrupljeno časo, s skrivenimi kupi bozatih draguljev ter tajni omaro, v kateri vise po vrsti glave usmrčenih žensk.

Vsled paradoxia, ki je tipičen za Orient, ni nihče, domim je Abdul Hamid vladal, niti izdaleka njega tako dobro poznal kot se ga je poznalo, ko se je razkrilo po njegovem strmoglavljenju — njegove skrivnosti. Agenti Mladoturkov so skrbno preiskali Jildis-Kiosk palača ter napravili inventar vsega, kar se je nahajalo v palači.

Ta palača je čudovit in krasen labirint ob bregu Bosporu in tukaj je živel Abdul Hamid v času svoje vlade. — Tukaj, sredi presenetljive množice tajnih hodnikov, zaprtih sob, podzemskih stopnic in sijajno opremljenih haremских sob, se je razkrilo pravega Abdul Hamida, — moža, ki je vedno korakal s smrtojo ob svoji strani ter vsaki večer legel s strahom k počitku.

Nalik premeteni sraki je mojster Jildis-Kiosa skril bogate zaklade dragulj in egle svežnje bankovev v najbolj različna skrivališča — v stare kovčege iz usnja, ki so bili pripravljeni, da se jih vzame s seboj, če bi bil potreben trenuten beg; v skrbno prikrite blagajne v zidih ali pa v posode starih nardžile ali vodnih pip.

Več kot miljon angleških funtov je bilo ter denantov biserov in rubinov kot ni še nikdar noben drug vladar sinal, da bi jih imel v posesti.

Nad tisoč revolverjev, vse nabasane ter pripravljene, da se jih vzame v roko vsaki trenutek, se je poskrilo po najbolj različnih mestih v palači.

Abdul Hamid se ni nikdar nahajjal na mestu, kjer bi ne mogel takoj prijeti za revolver ter ustreliti človeka, o katerem bi domneval, da streže njemu po življaju. — Onemj se je govorilo, da je vedno najprvo streljal ter šele potem stavil vprašanje.

Včasih pa se mu ni niti zdelo vredno staviti kako vprašanje.

Neki poslanik iz ene izmed podložnih mohamedanskih držav se je hotel nekoč odstraniti iz navzočnosti Abdul Hamida s tem, da se je priklanjajoč pomikal nazaj. Pri tem je zadel na neko prepogo ter padel.

Ko je dvignil pogled, da se oprosti, je videl nase — namerjen revolver. Abdul Hamid je bil namreč pripravljen na kak poseben trik.

Nekoč se je sultan prebudil iz svojega nemirnega spanja in izza vogala svojih napol odprtih očes je videl eno njegovih haremских ljubljenk, ki je stala v bližini njega ter radovedno otipavala neki revolver v blesteči liniči z dragulji posejane svecilke.

Abdul Hamid ji je prestrelil srce.

Mož številnih strahov in bojazni ni nikdar spal dve zaporedni noči na istem mestu. Dejanski ni bila v celi palači nobena spalnica rezervirana za njegovo izključno uporabo. Kadar ga je premagal spanec, si je izbral enega izmed več sto divanov v palači, položil revolver pod blazino, postavil pred vrata vernega evnuka ter pričel dremati.

Ko se je razkrilo skrivnosti Jildis-Kiosa palače, so našli pionirji Mladoturkov v labirintih na različnih mestih tri natanične podobe sultana, napravljene iz voska ter oblečene kot je bil oblačen sultan. Ena teh soh je sedela pri neki pisalni mizi, druga je slonela pri oknu ter se oziralna ven na Bospor.

Lahko si mislite, kako peklenko škodoželjno bi se bil smejal Abdul Hamid v svojo brado, če bi kedaj našel enega teh posnetkov svoje osebe s kroglio v telesu ali z bodalem, zasajenim v hrket!

V vrtovih se je razkrilo premeteno zakrinkano astronomsko opazovalničico, polno najbolj modernih instrumentov za opazovanje nebeških teles. Torej je bilo njegovo veličanstvo tudi kos zmanstvenika, kaj ne?

Prav gotovo ne! — Teleskop je bil namerjen na palače njegovih nečakov, ki so se nahajale na nekem griču v preečniji razdalji. Premeteni stari Abdul Hamid je se tem le povečal obseg svojega vsevidnega očesa.

To je bilo vse!

Ni ga človeka, kateremu bi bilo znano, koliko žensk je imelo čast stanovati v razkošnih prostorih starega Abdul Hamida. Glasilo se je, da je bil oče šestnajstih otrok

in vsled tega se lahko domneva, da je bilo v haremu dosti žensk.

Ker pa je bil Abdul Hamid družinski mož, je gotovo uveljavil stroge odredbe za vladanje te velike družine. — Predvsem ni trpel nikakega klepetanja.

Krožila so številna skrivnostna poročila, če bi se enkrat osušilo jezera v vrtovih Jildis-Kioska palače. Abdul Hamid je sovražil klepetanje in brbljanje, — posebno če so bile pri tem prizadete ženske.

Ta presenetljivi človek, ki je bil v stanu zadržati vse državnikov Evrope, ko so slednji zahtevali razkosanje Turčije ter konec turškega gospodstva v Evropi; ta človek, kojega lokavosti ni mogel premeriti noben drug, je imel vedno zaposleno celo tropo prevajalev, ki so prevajali v turški jezik vse bedaste senzacionalne novele, izdane v šestih glavnih jezikih ter tudi nekatere novele, katerih se niti ni smelo pošiljati v Evropi po pošti.

Evropski sorodnik Nick Carterja je bil njegov stalni spremljevalec v urah odmora in počitka.

Danes pa je Abdul Hamid mrtev in z njim je padla v grob tudi — stara Turčija.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezni, ne glede na to, kako dolgo in ne ozraje se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, **pridite k meni. Vrnite vam bo vase zdravje.**

Prof. Dr. H. G. BAER,
311 SMITHFIELD ST.,
nasproti pošte.

VAŽNO.—Odreži to in prinesi s seboj.

Iz Cleveland.

Prejšnji petek je umrla Katarina Novak, Mary Matjašič in John Mesojedec. Pogrebi vseh se vršili v pondeljek. Katarina Novak je umrla v Warrensville hrenščici, starca 34 let. Tam se je nahajala s soprogom, ki boleha na sušici že 3 leta. Nesrečna dražina je prestala nepopisno veliko težav in trpljenja. Umrl je že 6 otrok, sedaj je zaspala za večno mati, in mož je nezdravljiv v bolnišnici. Ostaja še 7-letna hčerka pri družini Dolene na Carl Ave. Ranjka je bila doma iz Polhograjske Gradea, v Ameriki je bivala 17 let, članica dr. Sreca Marije.

— V hiši na 6515 Edna Ave., je umrla Marija Matjašič, v starosti 28 let. Pokojnica jebolehalo več mesecov. Doma je iz Viške, fara Ambrus. V Ameriki je bila 6 let. V domovini ima oceta in brata tukaj sopoga in enega sina ter tri brate in sestro.

— Umrl je John Mesojedec, stanovanec na 8018 Marble Ave. — Ranjki je bil oženjen v domovini, kjer zapušča ženo in otroke. Pri društvu ni bil nobenem. Tu zapušča brata.

— V bolnišnici je bila peljana Frank Iaea, stanovanec na 1332 E. 55. St.

— Anto Alaj ima na 8013 Platt Ave. vinsko trgovino. Prejšnjo soboto pomoči so tatočki vlmili v njegovo klet in mu pobrali samo najboljše vino. Morali so biti dobro vinski bratci, ker pustili so vse drugo, le najbolj žlahno kapljico so vzel, kakih 200 steklenic. Uživali so morali ukradeno blago najbrž kar potopiti, kajti od Alajeve kleti pa an bloke daleč je ležalo vse polno praznih steklenic. Pijanca v dotični okolici niso nobenega zaprli.

— V Cleveland so dospele 3 ka-

SLOVENEC

Ima v zalogi Columbia gramofone, Slovenske, Hrvatske in splet v vseh jenih Columbia pliče.

Diamante, zlato, ur, srebrina in splet kar želite v sestini ali gramofonih in pličah. Cesarske posiljane brezplačno.

IVAN PAJK,
Jeweler & Columbia Graphophone Dept.
438 Chestnut St., Cincinnati, Pa.

Predno neha vojna

Bodete morali šivati hitreje in za manjšo ceno, ako hočete zmanjšati izdatke na vojne kontrakte.

Električni motor, zvezan z vašim sivilnim strojem, pomeni večjo hitrost, popolno kontrolo in boljše delo.

Motor z eno osmino konjske moči zadostuje za en stroj. To se pravi da morete obravnavati stroj za en dollar na mesec, ali pa se cenejo. Vprašajte o vsem tem našega zastavnika.

The New York Edison Company

At Your Service

Glavni urad: Irving Place in 15. cesta.
Podružnice in izložbeni okni za udobnost občinstva.

424 Broadway
126 Delancey Street
10 Irving Place

124 West 42d Street
151 East 86th Street
15 East 125th Street

362 East 149th Street
All Show Rooms
open until midnight

"Kaj ēujem? Kritik želite postati, g. doktor?"

"Da."

"Ne gre."

"Kako ne? Pred petimi leti ste mi namignili, da edino profesura ali doktorat opravijo do kritike; sedaj sem doktor in...."

"In tem ste si temeljito zaprl pot do kritike."

"Kako to?" vpraša presenečen dr. Erihtonij.

"V katerem veku pa živite, g. doktor? Dandanes ne velja nobena ocena več, ki jo spiše kak profesor ali doktor. "Dr." pred poklicom spravi vso oceno ob veljavno."

"Kaj res?"

"Istinito, le povprašajte!"

"Potem pa hočem opustiti omi "dr." Drugačega pripomočka ne vidim."

"A še ta je jalov."

"Kako to?"

"Ljudje bodo prišli kmalu na to, da ste vi doktor."

Dr. Erihtonij je padel težko v stol. Dolgo si je podpiral glavo, a slednjč se mu je razjasnil obraz in vpraša znamenitega kritika:

"Čuje, kako je to? Ste vi se kritik?"

"Seveda! — Pripoznam, kakor prej."

"Vam je ime Daneb?"

"Seveda."

"Nu, in niste tudi vi doktor kaj?"

"Bil, bil, dragi g. dr. Erihtonij."

"Kako to?"

"Kateri si boli; doktor juris, doktor filozofije, doktor medicine, doktor filologije, doktor tehnik, to je vseeno. Samo pravice moreti imeti staviti pred svojim podpisom 'dr.' S tem opravite svojo oceno in jo tudi utemeljite."

"Tedaj moram na univerzo?"

"Kakor hočete."

"Z Bogom in hvala za ponuk, g. Daneb!"

"Prosim, dr. Daneb."

Pet let po tem dvogovoru se oglasi g. Erihtonij, takrat dr. filolog, zopet pri dr. Danebu.

"Me še pozname?" ga vpraša.

"Mislim, da. Vi ste g. Erihtonij."

"Prosim dr. Erihtonij."

"Pardon, g. doktor, nisem več del."

"Nič ne de."

"Želite?"

"Prosil bi vas, da mi podate živo voljo, veste li, v katerem veku glavneja navodila, ki jih rabi lepoživite? Brez doktorstva in brez sloven kritik."

(14-16-2)

Kritik

Gospod Erihtonij je sklenil po profesure ne morete kritizovati leposloven očenjevanj ali niti "sodnijskih poročil." Gospod kritik. Prišel je do sklepa čisto po naravnemu potu. Lirične njegove pesni so mu vrnili že vsi evropski uredniki, kakor dramatik je propadel, kakor romanopisec je faliral. Ker se v svoji mladosti ni naučil pomatič estet, mu ni preostalo drugega, nego postati kritik. Ali k temu mu je pomanjkoval potrebnih studij. Vendar se napoti do slavnega očenjevanja dr. Daneba.

Poteka, vstopi in reče:

"Jaz sem Erihtonij."

"Dr. Daneb. Želite?"

<p

Ustanovljena dne 16. avgusta
1908.

PODPORNA ZVEZA
Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1008 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Biagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. biagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport,
Ohio.

NADZORNJI ODBOR:

Predsednik nadzor, odbora: JOSIP PETERNELL, Box 85, Wilcock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVSIC, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pitts-
burgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot, odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral,
Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPNIČ, R. F. D. 2, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradnik, so ujedno prešeni, pošljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošte edino potom Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. in tako naslovno pošljiti z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V službi, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakršnokoličnost, naj to nemudoma naznamo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Krošnjar

ROMAN IZ AMERIČKEGA ŽIVLJENJA.

PRIREDIL J. T.

(Nadaljevanje).

22

Mogoče je res, mogoče ni res — je odgovoril Elliot — toda božja roka seže vsepošod. — Zdaj zaenkrat ne smemo izgubljati časa. — Gospod Hemsedal, ali boste tako prijazni, da boste ostali z Dickom tukaj? — Jaz bom pozval iz mesta coronerja. — On naj vzame vso zadavo v roko in naj prešče kakor ve in zna. — Izak, vi boste za prisoj, kaj ne?

Ko se odšli Elliot, Cesar in krošnjar se je začel Hemsedal izprehnati po dvorišču in se z dlanjo gladiti po vroči glavi.

Na noben način ni mogel zbrati svojih misli, kajti dogodki zadnjih dvanajstih ur so se preveč hitro vrstili drug za drugim.

* V prvi vrsti je pa mislil na Ellen. — Bila mu je neprestano pred očmi in spomin njen je bil kot balzam njegovi trpeči duši.

Hemsedal je premisljeval o vsem mogočem, ko je zaslišal naenkrat poleg sebe glos:

— Gospod, jaz bi bil vesel, da bi se že enkrat zdanilo. — Mene je strah mrtvih človeka. — Za ves svet bi ne stal poleg njega in ga gledal v izbuljene oči.

— Zaskaj pa ne, Dick! — ga je vprašal. — On je vendar mrtev in ne more nikomur storiti nicesar žalega.

— Seveda vem, da je mrtvev in da mi ne more nicesar storiti, toda vseeno. — Strah me je. — Če bi umrl naravne smrti, bi nič ne rekel, toda vem, da se je moralo zgoditi žejnem nekaj posebnega.

Polagoma se je začelo daniti.

Hemsedal se je odpavil proti vratom in tam srečal Ellita.

— Jaz sem že poslav po coronerja — mu je reklo. — Toča tako hitro ga se ne bo. — Mogoče v eni ur ali v dveh. — Medtem greste lahko spati. — Gotovo ste utrujeni? — Dames je novega leta dan. — Proleto smo ga slabo začeli.

— Ali danii že veste o tem?

— Bosta že izvedeli pravocasno. — Zdaj pa le pojrite spati. — Kako hitro bodo začeli mrije preiskovati, vas bomo poklicali.

Hemsedal se je odpavil v svojo sobo.

OSMO POGLAVJE.

SUMNJA.

Hemsedalu se je zdielo, da je že dolgo časa spal, ko se je prebul. Toda solnce ni bilo še visoko na obzorju in vsled tega je bil prepričan, da še ni pozno.

Konaj se je bil površno napravil, je nekaj potrkal na njegova vrata.

Vstopil je širokopletč možak z debelo palico v roki.

— Ali ste vi Mr. .... Oprosите, imen sem pozabil.

— Da, jaz sem Hemsedal.

— Da, tako je — je odvrnil prišče, ko je pogledal neko listino, katero je potegnil medtem iz žepa. — Takoj morate zmenoj h coronerju. — Saj veste, zaradi umora. — Tukaj je vaša pozivnica.

— Z veseljem — je odvrnil mladenič, ki je bil že pripravljen na to. — Samo pokril se bom in povedal ljudem v hiši, kam grem, da ne bodo skrbeli.

— Tega vam ni treba storiti. — Gospa Elliot je doma in zamolci so tudi doma.

Možak ni govoril niti uljedno niti surovo, toda v njegovem glasu je bilo vseeno nekaj, kar se Hemsedalu ni posebno dopadlo.

— Ali je še dober? — je vprašal, ko sta stopila na cesto.

— O ne, ni dober. — Taverna je komaj pol milje od tukaj.

Med potjo nista niti več govorila.

Krog gostilne je bila zbrana že velika množica ljudi, ki se je z vesakim trenutkom se bolj množila in večala. — Ena soba gostilne je bila ispremenjena v začasno sodniško dvorano. — V ozadju so se deli porotniki, pred coronerjevo mizo je pa stalo nekaj prič, med njimi tudi Dick in Cesar.

Coroner je bil že postaren mož. Njegove kretnje so bile trecne in premisljene, njegov glas ni bil nič dobrega obetajoč, nekaj posebnega so bile pa njegove oči, ki so hotele prodreti vsakega človeku.

Poleg vrat je stal Elliot, s katerim se je Hemsedal molča počival.

— Gospod — je začel govoriti coroner — zdaj mi boste blagovolji odgovoriti na par vprašanj. — Povete, kako se pišete, koliko ste starci in s čim se bavite. — Na to boste prisegli. — Potem nam boste morali povedati vse, kar veste o tem umoru.

Ko so bile končane vse te formalnosti, je povedal Hemsedal,

kaj se je zgodilo ponofi in kako so našli Bakerja umorjenega.

— Ali je to vse, kar vam je znano o umoru?

— Da, vse.

— Za umor ste izvedeli torej šele v onem trenutku, ko ste za gledali na teh Bakerja umorjenega?

— Da, gospod.

— Dobro. — Zdaj vas pa prosim, še par nadaljnih pojasnil. — Zdravniška preiskava je dognala, da je bil Baker zaboden z nekim dolgim in ostrim predmetom. — Najbrž je bil to nož ali pa bodalo. Na celu mrtveca se pa pozna prečiščaja rama, katera mu je bila prizadeta še pred smrtno. — Nedaleč od tripla so našli ta meden obroček, o katerem so izpovedale priče, da je bil še včeraj zjutraj pritrjen na vaš bič. — Ali se morete spomniti, na kak način je prišel ta obroček v bližino umorjenega?

— To vam bom z lahkoto pojasnil — je odvrnil Hemsedal ter opisal prizor, ki se je odigral med njim in Bakerjem prejšnje dne.

— Baker mi je izrečeno rekel, da si bo ohranil ta obroček kot spomin name. — Pri umoru mu je najbrž na kak način padel iz žepa.

— O tem sporu so že izpovedale priče, ki so ga videli oddalec. Priče so nadalje tudi izpovedale, da ste izvrali preprič in sicer s tem, ker ste zaprli Bakerju pot. — Zakaj ste to storili?

— To vam prav lahko povem — je odvrnil Hemsedal, kajti zaslužil je, česa ga dolže. — Umorjen je bil newyorski igralec, ki si ne nikoli na pošten način služil svojega kruha. V tem kraju je nameraval stepiti v stilu s kako ugledno družino ter potom ženitve ali na kak drug način izsiliti iz nje denar. — Jaz sem že poskušal Mr. Elliota svariti pred njim, toda on se ni hotel brigati za moje svarilo. — Ko sem ga slučajno srečal na cesti, sem mu vlice povedal, kaj mi je znano o njem. — Zagrozil sem mu tudi, da bom odkril vse njegovo tajne spletki, če takoj ne odide iz tega kraja.

— Zakaj bi se pa radi iznenibili tera moža? — Noenč človek ne napravi nobene stvari brez vzroka. — Tega prepira niste izvili kar tako iz trte.

Hemsedal je zardel, takoj zatem pa prebledel.

— Jaz nisem imel nobenega drugega namena — je rekel po kratkem premisleku — kot odvrniti nesrečo od družine gospoda Elliota. — V onem slučaju nisem popolnoma nič premislil, če imam tudi jaz kaj proti njemu.

— Vše te vaše izjave bom primerjal z izjavami ostalih prič — je odvrnil coroner. — Mogoče jih boste morali potem nekoliko popraviti. — Pri preiskavi se je dognalo, da je ležal obroček vašega bica kakršni metre vstran od mrtveca. — Iz žepa mu najbrž ni mogel pasti.

— Prosim vas, gospod coroner — povejte mi, za kaj me smatrajte? — Ali za pričo ali za obdolženca?

— Gospod, jaz nisem sodnik, vi pa niste obtoženi. — Meni, kot coronerju je dana samo naloga preiskati ves slučaj.

— Dobro — je odvrnil Hemsedal. — Prosim vas samo, da mojim bestdam popolnoma vramete, kajti jaz nimam navade lagati. — Če bi bil tukaj stari krošnjar, bi vam gotovo pritrđil vse, kar se tiče mojega značaja.

(Dalje prihodnjič.)

Prva ameriška bolnica.

Ameriške bolnice in ambulančne zdravnike v Severni Ameriki organizacije, vodene od ameriških zdravnikov in strežnic, so se temeljno sedanje vojne zelo odlikovalo v zdravniku v Novi Angliji. Johannas de Montagne je dosegel v New Amsterdam leta 1637 ter je postal s tem prvi zdravnik v mestu, ki se imenuje sedaj New York. Različni jezikovski misjonarji novo Francije se je naučilo zdravniško znanost ter tudi vero v divjino Canada. Ti pionirji so polagoma izpodrinili domače "medicince" do načinov Indijancev, dasiravno jih je bilo med prvotnimi belimi naseljenimi mnogo, ki so bolj vrjeli indijanskim čarovnikom kot pa zdravnikom njih lastnega plemena.

Dne 7. februarja leta 1751 se je ustanovilo prvo bolnico v takratnih kolonijah — Pensylvanijski State Hospital v Philadelphia. — Joshua Crosby je bil prvi predsednik tega zavoda in Benjamin Franklin, ki je zelo agitiral za ustanovitev takega zavoda, da je bil prvi bolnica. Bilo je v tej bolnici, v kateri je leta 1769 Thomas Bond pričel s prvimi kliničnimi predavanji v Ameriki.

Franezi v Canadi in Angleži v Virginiji so imeli prve praktične zdravništvo.

Načrtni zdravnik v severni Ameriki je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Yorku.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Englandu je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Englandu.

Načrtni zdravnik v New Mexico je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Mexico.

Načrtni zdravnik v New Hampshire je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Hampshire.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter, ki je bil prvi zdravnik v New Jersey.

Načrtni zdravnik v New Jersey je bil John Peter,